

TEMA SONU DEĞERLENDİRME

İLMEK LIYOR LILARI

Tezeye 68 yaşında. Karacahisar köyündeki mütevazı evinde, 53 senenin verdiği ustalıklarla oturuyor dokuma tezgâhının başına. Ev işlerinden arta kalan zamanını halı dokumaya değerlendirdiğini söylese de alçakgönüllü ve çalışkan. "Her ilmek ve ellerindeki hızı hayranlık veriyor. Ardından da buraya gelene kadarki geleneksel dokumacı soruyorum."

Kendine has üslubuyla başlıyor anlatmayı. "Koyundan kırılan yünleri sıcak suyla yıkıyor, sonra duru suyla kirini gideriyorum ve duru suyla yıkıyorum. İçini temizleyip makineye vererek yünleri yıkıyorum. Kök boyayla yünleri boyuyorum. Kök boyası boya önemlidir. Milas halısının en önemli özelliklerinden biri, doğal boyayla yapılıyor olmasıdır çünkü. Boyama işleminden sonra dokuma makinesine ipleri geriyorum. Her birinin ayrı motifleri var. Seçtiğim motife göre halıyı dokumaya başlıyorum."

Yününden ipliğine, tezgâha gelene kadar her bir aşamada kendi el emeği var Hatice Tezeye'nin. Muğla'nın ilçesi Milas'ın köylerinde halı dokumacılığını sürdüren niceleri var Hatice Tezeye gibi. Bu köylerden Bozalan ve Karacahisar ise bu geleneği sürdüren önemli halı köyleri. Kadınların atölye olarak kullandıkları kendi evlerinde dokunan halılardan, Milas Salı Pazarı'nda satıldığı ya da halı firmalarına yapıldığı gibi, kadınlar özel sipariş yöntemiyle de çalışıyorlar.

Ceyda ADAR

1-5. soruları metne göre cevaplayınız.

1. Bu metindeki bilgilere dayanarak Hatice Tezeye'nin halı dokumaya kaç yaşında başladığı söy-

Hatice Tezeye 68 yaşındadır.53 yıldan beri halı dokumaktadır.15 yaşından beri bu işi yaptığı söylenebilir.

2. Bir halının aşağıda verilen oluşma aşamalarını metne göre sıraya koyunuz. Sıralamanızı yaptıktan sonra oluşan paragrafı aşağıya yazınız. Paragrafınızı yazarken "önce, sonra, bunun ardından, ilk olarak, hemen arkasından" gibi ifadeler kullanınız.

7 →	* Halının motifi belirlenir.
2 →	* Koyunlardan kesilen bu yünler sıcak suyla yıkanır.
4 →	* İçi temizlenen yünler taranmak için makineye verilir.
6 →	* Boyanan ipler dokuma makinesine gerilir.
8 →	* Halı dokunmaya başlanır.
3 →	* Yünlerin kirli suyunu gidermek için durulama yapılır. Yünlerin içi temizlenir.
1 →	* Koyunların yünleri kesilir.
5 →	* Yünler kök boyayla renklendirilir.

Önce koyunların yünleri kesilir ve ardından bu yünler güzelce yıkanır ve temizlenir.

Daha sonra bu yünler tarama makinesi ile taranır. Ardından yünler kökboyası ile renklendirilir. Daha sonra ipler dokuma makinesine gerilir. En sonunda halının motifi belirlenerek halı dokunur.

3. Bu parçada Milas halılarının hangi özelliğine vurgu yapılmıştır? Aşağıya yazınız.

Doğal boyayla yapılıyor olması

4. Okuduğunuz metinde geçen “Ev işlerinden arta kalan zamanını halı dokuyarak değerlendirildiğini söylese de alçakgönüllülikle, attığı her ilmek ve ellerindeki hızı hayranlıkla izliyorum.” cümlesinden ne anladığınızı aşağıya yazınız.

Oradaki kadınlar hem ev hem de bu işi yaptıkları için aşırı derecede yorulmaktadır. Bu kadar yorulmaya ve yoğun çalışmaya rağmen alçakgönüllü davrandıkları ve işlerine önem verdikleri anlaşılmaktadır.

5. Bu metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milas halıları doğal yolla yapılan kök boyayla boyanmaktadır.
● Fabrikalarda dokunan halılar Milas Salı Pazarı'nda satılmaktadır.
C) Bazı halılar, Milaslı kadınlar tarafından sipariş üzerine dokunmaktadır.
D) Milaslı kadınların halı dokumacılığı tamamen el emeği üzerine kuruludur.

6. Milas halıları pazarlayan bir tüccar olduğunuzu düşünerek aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

A) Pazarlayacağınız halılarda hangi motiflerin olmasını isterdiniz? Gerekçeleriyle yazınız.

Çocukların hoşuna giden motifler olmasını isterim. Çünkü çocuklara hitap edecek el dokuma halısı pek bulunmamaktadır.

B) “Müşterileriniz sizin halılarınızı niçin tercih etmeliler?” sorusundan yola çıkarak halılarınızı pazarlamak için bir reklam metni tasarlayıp yazınız. Halılarınız için bir marka ismi oluşturmayı unutmayınız.

DOĞAL HALI

Bu halılar tamamen doğaldır. Yapay madde kullanılmamaktadır. Toza, alerjiye karşı duyarlı insanlar bizi gönül rahatlığı ile tercih edebilirler.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime basit yapıdır?

- A) Yapboz parçalarını bir araya getirdik.
● Köpekler çöp kutusunun çevresinde toplandı.
C) Babam bana yeni bir kalemlik aldı.
D) Hayri'nin gözlüğü kırılmış.

8. I. Bir gün yaşlı adam birden kayboldu.
II. Mahalleden hiç kimse yaşlı adamın nereye gittiğini bilmiyordu.
III. Sokağın köşesinde simit satan ihtiyarı her gün görürdüm.
IV. Adını sanını bilmesem de selamlaşır, gülümserdik birbirimize.
V. Simit tezgâhı bomboş ve kapalı kalmıştı.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerle bir paragraf oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III – IV – V – I – II
● III – IV – I – V – II
C) III – I – IV – V – II
D) III – II – IV – I – V

9. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelime, isim durum eklerinden birini almamıştır?

- A) Biraz önce arkadaşımı bahçede gördüm.
B) Geziye katılmak için annemden izin aldım.
C) Dostlarımın kalbimde ayrı bir yeri var.
● İzleyeceğimiz film biraz sonra başlayacak.